

Obsah

Obecná farmakologie	1
Historie farmakologie	2
Původ léčivých látek	
Droga a účinná látka	4
Vývoj nového léku	6
Aplikace léčiv	
Aplikační formy pro perorální podání, pro aplikaci do oka a do nosu	8
Aplikační formy pro parenterální, inhalační, rektální a vaginální a také kožní podávání	12
Inhalační aplikace léčiva	14
Dermatika	16
Od podání léčiva k jeho distribuci v organismu	18
Buněčné mechanismy	
Místa zásahu léčiv	20
Distribuce v organismu	
Vnější tělesné bariéry	22
Bariéry mezi krví a tkáněmi	24
Prostup membránou	26
Různé možnosti distribuce léčiv	28
Vazba léčiv na plazmatické bílkoviny	30
Eliminace léčiv	
Játra jako eliminační orgán	32
Biotransformace léčiv	34
Enterohepatální oběh, konjugační reakce	38
Ledviny jako exkretční orgán	40
Eliminace lipofilních a hydrofilních látek	42
Farmakokinetika	
Změny koncentrace látky v čase - exponenciální funkce	44
Časový průběh koncentrací léčiv v plazmě	46
Kumulace: dávka, dávkovací interval a regulace plazmatických hladin	50
Změny eliminace v průběhu farmakoterapie	50
Kvantitativní hodnocení účinků léčiv	
Vztah mezi dávkou a účinkem	52
Vztah mezi koncentrací a účinkem	54
Křivky vztahu mezi koncentrací a vazbou	56
Interakce látka - receptor	
Typy vazeb	58

Agonisté - antagonisté	60
Enantioselektivita účinků léčiv	62
Typy receptorů	64
Mechanismus působení receptorů spřažených s G-proteinem	66
Časový průběh plazmatických koncentrací a účinek	68
Nežádoucí účinky léčiv	
Nežádoucí účinky léčiv	70
Léková alergie	72
Poškození dítěte při užívání léčiv během těhotenství a v době kojení	74
Účinky nezávislé na léčivu	
Placebo, homeopatie	76
Speciální farmakologie	79
Farmaka ovlivňující sympatikus	
Sympatický nervový systém	80
Stavba sympatiku, mediátory sympatického systému	82
Adrenergní synapse	82
Podskupiny adrenergních receptorů a účinky katecholaminů	84
Vztahy mezi strukturou a účinky sympatomimetik	86
Látky s nepřímým sympatomimetickým účinkem	88
α -sympatomimetika, α -sympatolytika	90
β -sympatolytika (β -blokátory)	92
Diferenciace β -blokátorů	94
Antisympatotonika	96
Farmaka ovlivňující parasympatikus	
Parasympatický nervový systém	98
Cholinergní synapse	100
Parasympatomimetika	102
Parasympatolytika	104
Nikotin	
Přenos v gangliích	108
Změny tělesných funkcí vyvolané nikotinem	110
Následky kouření tabáku	112
Biogenní aminy	
Biogenní aminy - účinky a možnosti ovlivnění farmaky, dopamin, histamin	114
Serotonin	116
Vazodilatancia	
Vazodilatancia - přehled	118
Organické nitráty	120
Antagonisté vápníku	122
Inhibitory ACE	124

Farmaka ovlivňující hladké svaly	
Farmaka ovlivňující hladké svaly orgánů	126
Farmaka ovlivňující srdce	
Přehled možností ovlivnění srdeční funkce	128
Pochody při kontrakci a relaxaci	128
Srdeční glykosidy	130
Jiné látky působící pozitivně inotropně	132
Terapeutické zásady při chronické nedostatečnosti srdečního svalu	132
Látky k léčení srdečních arytmií	134
Elektrofyzilogické účinky antiarytmik typu blokátorů sodíkového kanálu	136
Antianemika	
Látky používané k léčení anémií	138
Vitamin B ₁₂	138
Kyselina listová	138
Sloučeniny železa	140
Antitrombotika	
Profylaxe a terapie trombóz	142
Kumarinové deriváty, heparin	144
Fibrinolytická terapie	146
Inhibice agregace trombocytů	148
Inhibice agregace erytrocytů	148
Náhražky plazmy	150
Farmaka proti hyperlipidemiím	
Látky snižující hladiny lipidů	152
Diuretika	
Diuretika - přehled	154
Zpětná resorpce NaCl v ledvinách, osmotická diuretika	156
Sulfonamidová diuretika	158
Diuretika šetřící kalium, kyselina etakrynová, adiuretin a deriváty	160
Léčiva používaná u gastroduodenálních vředů	
Léčiva používaná u žaludečních a duodenálních vředů	162
Laxancia	
Laxancia, látky zvětšující objem střevního obsahu	166
Laxancia dráždící střevo, zneužívání laxancií	168
Kyselina ricinová - laxans dráždící tenké střevo	170
Laxancia dráždící tlusté střevo	170
Olejové laxans	170
Léčiva používaná u průjmů	
Látky užívané k léčení průjmů	174

Další léčiva trávicího ústrojí	176
Farmaka ovlivňující motorický systém	
Farmaka ovlivňující motorický systém	178
Myorelaxancia	180
Depolarizující myorelaxancia	182
Antiparkinsonika	184
Antiepileptika	186
Farmaka potlačující bolest	
Vznik a vedení bolesti	188
Antipyretická analgetika	
Ikosanoidy	190
Antipyretická analgetika	192
Nesteroidní antirevmatika	194
Regulace tělesné teploty a antipyretika	196
Lokální anestetika	198
Opioidy	
Analgetika morfinového typu, opioidy	204
Použití a farmakokinetika opioidů	208
Léčení chronických bolestí opioidy	208
Celková anestetika	
Celková anestezie a celková anestetika	210
Inhalační celková anestetika	212
Injekční celková anestetika	214
Hypnotika	
Hypnotika	216
Spánkový práh a spánková pohotovost	218
Psychofarmaka	
Benzodiazepiny	220
Farmakokinetika benzodiazepinů, léková závislost na benzodiazepinech	222
Farmakoterapie cyklothymie	224
Farmakoterapie u endogenní deprese, tricyklická antidepresiva	224
Farmakoterapie mánie, ionty lithia, profylaxe cyklothymie	228
Farmakoterapie u schizofrenie, neuroleptika	230
Psychotomimetika (psychedelika, halucinogeny)	234
Hormony	
Hypotalamické a hypofyzární hormony	236
Hormony štítné žlázy	238
Hypertyreóza a tyreostatika	240
Terapie glukokortikoidy	242
Androgeny, anabolika, antiandrogenní látky	246

Zrání vajíčka a ovulace, tvorba estrogenů a gestagenů	248
Perorální antikoncepční přípravky	250
Léčení inzulinem	252
Léčení inzulin-dependentního diabetes mellitus	254
Léčení non-inzulin-dependentního diabetes mellitus	256
Léčiva zabezpečující homeostázu vápníku	258
Antibakteriální látky	
Farmaka proti bakteriálním infekcím	260
Inhibitory syntézy buněčné stěny	262
Inhibitory syntézy kyseliny tetrahydrolistové	266
Inhibice funkce DNK	268
Inhibitory proteosyntézy	270
Léčiva proti infekcím vyvolaným mykobakteriemi	274
Antimykotika	
Léčiva proti mykózám	276
Virostatika	
Léčiva proti virům	278
Dezinfekční prostředky	282
Léčiva parazitárních nákaz	
Léčiva proti endoparazitům a ektoparazitům	284
Léčiva proti malárii	286
Cytostatika	
Farmaka proti maligním nádorům	288
Imunosupresiva	290
Antidota	
Léčení otrav, antidota	292
Terapie speciálních onemocnění	
Angina pectoris	296
Hypertenze a antihypertenziva	300
Formy hypotonie a jejich medikamentózní terapie	302
Dna a její léčení	304
Osteoporóza	306
Revmatická artritida a její léčení	308
Migréna a její léčení	310
Léčiva při nemocech z nachlazení	312
Antialergická terapie	314
Zvracení a antiemetika	316
Doplňující literatura	318
Seznam léčiv	319
Rejstřík	356